

LOCLARÍ

XXII FESTIVAL
TEMPS DE CULTURA,
OPINIÓ, HISTÒRIA,
SAFAREIG, ...

64

DE
LA GRANADELLA

ANY 17

SEREMBRE
DEL 2015

TROBADA DE PUNTAIRES AL XXII FESTIVAL DE MÚSICA •

EQUIP

Paquita Nàvas
Jaume de Francisco
Ramon Masip
Marta Sentis
Carlos Gibert

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCOS

Diputació de Lleida

SUMARI

Pàg. 4	• ...SAFAREIG
Pàg. 11	• OPINIÓ (Records de la Granadella) Pepito "Torretes"
Pàg. 12	• OPINIÓ (Jaume Arnella, el joglar) Francesc Serrat <i>Lo sogre del Farxec</i>
Pàg. 13	• EL CCOC (Més ede 3000 visitants...)
Pàg. 14	• EL CÀTAR DE LA GRANADELLA Esteve Canet
Pàg. 15	• AMEC (Presentacions i col·loquis...) Junta Directiva
Pàg. 16	• OPINIÓ (Reciclem) Josep Maria Sentis Suñé
Pàg. 17	• NOVES TECNOLOGIES I SALUT (Part 2) Sònia Martí Barbarà
Pàg. 18	• INS L'OLIVERA (Entorn i educació...) Alumnes del Projecte de Diversificació Curricular
Pàg. 20	• HISTÒRIA DE LA GRANADELLA Jaume A. Pes i Triquell
Pàg. 21	• HERÀLDICA DELS COGNOMS DEL POBLE (Zaidín) Pere Àngel Sunyer
Pàg. 21	• TELÈFONS D'INTERES
Pàg. 22	• IMATGES DEL PASSAT
Pàg. 23	• BON PROFIT (Sopes de pa i ou)
Pàg. 24	• COL·LABORADORS

Foto portada: El campanaret vist des del campanar amb el Montsant de fons.

NOTA

Lo Clarí és una publicació oberta a l'opinió de tothom, per tant l'equip de *Lo Clarí* no es fa en cap cas responsable del contingut dels articles publicats.

Edició: Ajuntament de La Granadella
DL núm. L-1377-2001

Impressió: GRÀFIQUES MOLINO

NOTES DE PREMSA:

• PER MOTIU D'ENFERMETAT DEL NOSTRE MAQUETADOR, EN CARLOS GIBERT, LAMENTEM NO HAVER POGUT PUBLICAR **LOCLARÍ DEL MES DE DESEMBRE** AMB EL SEU CORRESPONENT **CALENDARI DEL 2015**.

• ELS ARTICLES QUE NO SIGUIN D'ESTRICTA ACTUALITAT PER AL PRÒXIM NÚMERO HAN DE SER ENVIATS A L'EQUIP DE REDACCIÓ **DURANT LA SEGONA SETMANA DE NOVEMBRE** COM A MOLT TARD.

• **TOTS ELS ARTICLES (D'OPINIÓ) O CARTES ADREÇADES A LOCLARÍ I ENCARA QUE ES PUBLIQUIN AMB INICIALS O COM ANÒNIMS/PSEUDÒNIMS, HAN DE PORTAR LES DADES PERSONALS DELS SEUS AUTORS**, ES A DIR, NOM I COGNOMS. EN CAP CAS, I MOLT A PESAR NOSTRE, ES PODRAN PUBLICAR CARTES ANÒNIMES, COM A MÍNIM S'HAURAN D'ADREÇAR AMB NOM I COGNOMS A UN DELS MEMBRES DE L'EQUIP DE REDACCIÓ.

• COM A REVISTA D'ÀMBIT LOCAL QUE ÉS I QUE PRETÈN SER, **L'EQUIP AGRAIRIA QUE NO S'HI ENVIÉSSIN A PUBLICAR ARTICLES (D'OPINIÓ) QUE ATAQUIN DIRECTAMENT A LES PERSONES.**

loclari@hotmail.com

• Dissabte dia 20 de juny es celebrà el 3r festival de repic de campanes de les Garrigues a la Granadella.

Des dels principis del temps... després del temps de treball, és temps de repòs, de reflexió... acompanya també el bon temps, és doncs TEMPS DE CULTURA. Disfrutem-lo!

Temps de Cultura
La Granadella
del 23 de juny al 8 d'agost del 2015

www.lagranadella.cat

Ajuntament de La Granadella

Juny

Dia 19 dimarts:
A les 19:00h. Hora de la Biblioteca i la Biblioteca de la Granadella. A les 21:00h. Recital de St. Joan a Plaça Sant Pere, amb música i ball amb cançons de El Caim.

Dia 20 dissabte:
A les 19:00h. Concert de la orquestra garriguera Gorg Berg a l'CCOC.

Juliol

Dia 02 dijous:
A les 20:00h. Hora d'Iniciació a la guitarra i cançons de Adria de Sureda de la banda de la Granadella.

Dia 04 divendres:
A les 17:00h. Taller de jocs i jocs per als nens a l'CCOC.

Dia 06 dissabte:
A les 17:00h. Comissió executora pel tercer repic de la Plaça.

Dia 10 divendres:
A les 17:00h. Taller de repic per als nens a l'CCOC.

Dia 11 dissabte:
A les 19:00h. Hora de la Biblioteca i la Biblioteca de la Granadella. A les 21:00h. Jornada de la Llib. "Universitat d'Estiu" amb activitats i tallers a la Granadella.

Dia 12 diumenge:
A les 10:00h. Concert de la Granadella a la Plaça de "Renaixença" en honor dels 100 anys de la República. A les 12:00h. Monopatí de l'Ajuntament a la Granadella a l'CCOC. A les 20:00h. Concert de la Banda Municipal de la Granadella a l'CCOC. A les 21:00h. Concert de la Banda Municipal de la Granadella a l'CCOC.

Dia 13 dijous:
A les 20:00h. Concert de la Banda Municipal de la Granadella a l'CCOC.

Dia 14 divendres:
A les 17:00h. Taller de repic per als nens a l'CCOC.

Dia 15 dissabte i 16 diumenge:
A les 10:00h. Concert de la Granadella a la Plaça de "Renaixença" en honor dels 100 anys de la República. A les 12:00h. Monopatí de l'Ajuntament a la Granadella a l'CCOC. A les 20:00h. Concert de la Banda Municipal de la Granadella a l'CCOC. A les 21:00h. Concert de la Banda Municipal de la Granadella a l'CCOC.

Dia 17 dijous:
A les 20:00h. Concert de la Banda Municipal de la Granadella a l'CCOC.

Dia 18 divendres:
A les 17:00h. Taller per a col·laborar en "Jocs d'Estiu" a l'CCOC.

Dia 19 dissabte:
A les 10:00h. Concert de la Granadella a la Plaça de "Renaixença" en honor dels 100 anys de la República. A les 12:00h. Monopatí de l'Ajuntament a la Granadella a l'CCOC. A les 20:00h. Concert de la Banda Municipal de la Granadella a l'CCOC. A les 21:00h. Concert de la Banda Municipal de la Granadella a l'CCOC.

Dia 20 diumenge:
A les 10:00h. Concert de la Granadella a la Plaça de "Renaixença" en honor dels 100 anys de la República. A les 12:00h. Monopatí de l'Ajuntament a la Granadella a l'CCOC. A les 20:00h. Concert de la Banda Municipal de la Granadella a l'CCOC. A les 21:00h. Concert de la Banda Municipal de la Granadella a l'CCOC.

Agost

Dia 01 dissabte:
A les 20:00h. Concert de la Banda Municipal de la Granadella a l'CCOC.

TREBALLS I PLAERS D'AMOR
ITER LUMINIS
 DE LA MÀ DE TERESA DE JESÚS I RAMON LLULL
 MÚSICA I TRADICIÓN AL SERVEI
 D'UN MÓN MÉS JUST
 TANT DE FIDELIA I D'ARTERANAMA

LIDIA PUJOL

ESGLÉSIA DE SANTA MARIA DE LA GRÀCIA DE LA GRANADELLA
 DISSABTE 8 D'AUGOST 2015, 22H

GUILLERMO RIZZOTTO
 XAVI LOZANO
 MAICA BERNACH
 I EL COR DE VALLEEROSA

Reserva d'entrades:
reserves@lidiapujol.com
www.lacerimoniadellalum.com

MONESTER DE S. MARIA DE LES FRADERES DE BALAGUERS 7 DE MARÇ
 LA SEU D'EGAMA TERRASSA 29 DE MARÇ
 SANTIARI DE COMNER 13 DE JUNY
 ESGLÉSIA DE S. MARIA DE VICIANA 27 DE JUNY
 MONESTER DE S. AL DE SERGADES 1 DE JULIOL
 LA TORRE DE VALLEEROSA 1 D'AUGOST
 ESGLÉSIA DE S.M. DE LA GRÀCIA DE LA GRANADELLA 8 D'AUGOST
 ESGLÉSIA DE S. M. DE RCAFORT 15 D'AUGOST
 CID, LEGATA DE S. PERE DE PORTI 5 DE SETEMBRE
 LA SEU VELLA DE LLEIDA 13 DE SETEMBRE
 CONVENT DE S. DOMINGUS DE GIBORNA 16 D'OCTUBRE
 MONESTER DE S. LLORENÇ DE MORNONS 31 D'OCTUBRE
 ESGLÉSIA DE S. PONS DE COMNERA 7 DE NOVEMBRE
 BASÍLICA DE S.M. DEL PI (BORN) 21 DE NOVEMBRE

2015

Entrada 12 € - Anticipades 10 €
 - El Cafe dels Artistes (Av. Balafà 6, Lleida)
 - Cafeteria Slàvia (Pg. del Terrall 14, Les Borges Blanques)
 - Ajuntament de La Granadella (Pl. de La Vila 33)

Reserva d'entrades:
reserves@lidiapujol.com
www.lacerimoniadellalum.com

• **Diferents actes de Temps de Cultura i de l'estiu al poble.**

• 17 de juny festa a les famílies del Centre de la Gent Gran.

• 16 d'agost homenatge i dinar dels Jubilats

...SAFAREIG

XXII Festival de la Granadella
de música popular i tradicional catalana

Llamp te frigi
(23 a les 18:30h.)

Port bó
(21 a les 22h.)

Vents de Riella
(23 a les 13h.)

Ebri knight
(23 a les 20h.)

22 strings quartet
(23 a les 17h.)

Xeic!
(21 a les 24h.)

Els moix
(22 a les 24h.)

Ballugall
(22 a les 20h.)

(de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó)
21, 22 i 23 agost 2015

Organitza i col·labora:

Patrocina:

• Diferents actes dels XXII Festival de Música.

OPINIÓ

RECORDS DE LA GRANADELLA

“... corals, teatre, grallers, geganters, pintar, dibuixar, escriure, jocs infantils, etc. Hi ha moltes facetes per escollir i participar en totes les festes i concursos, assistir a tots els actes del poble i ajudar als dirigents.”

Perquè molts granadellencs diuen: “no ets de la Granadella si no has fet això o allò”

Vaig conèixer la Granadella l'any 1956 sobrevolant per sobre d'ella amb un avió, jo era copilot i la pilotava un tinent coronel; transcriu el que ell va dir: “Mira estamos encima de la Granadella, observala bien hay cultivos por todas partes, olivos, almendras, forrajes y mira que huertos tan esplendidos, lo llaman la vall. Hostia! tenemos que aterrizar pues me queda poco combustible, antes me comunicaré por radio con la casa cuartel de la Granadella que estoy sobrevolando el pueblo y me dirigiré a una pista de aterrizaje a cinco minutos de aquí que se llama Alfés”. Així ho vàrem fer abans de tornar al nostre destí, la base americana de Sanjurjo, la meua caserna.

Parlant durant el viatge em va dir que un dia aniria a visitar la Granadella: “ Que hijos de puta, bombardearon la Granadella y la machacaron con aviones alemanes e italianos, reponian combustible y bombas en Alfés, nunca entenderé porqué, si en este pueblo no existia ningún objetivo militar!”. Va complir el que em va dir, visità la Granadella i em contà totes les detrosses que vàren fer, robàren tot el que tenia valor de la nostra fantàstica “catedral” i el més fort, em va dir que el capellà que anava amb els nacionals, per a fer la missa diària i els enterraments dels morts, va ésser un dels saquejadors de l'església, va reunir alguns soldats i va desmantellar un òrgan fantàstic peça a peça amb molt de compte i se'l vàren emportar.

• **Avió amb el que vàrem sobrevolar la Granadella.**

Un vidu i jувilat de la Granadella

Vull explicar una història que passa sovint, i és com ens convencen els fills per a lliurar-los-hi la nostra herència. Jo era feliç al meu poble de la Granadella treballant les meves terres, vaig haver d'abandonar-les quan es va morir la meua esposa. Al trobar-me tant sòl, els fills em reclamaven: “Vine pare a Lleida veuràs que bé t'ho passes”. Vaig decidir vendre la meua hisenda, el meu tractor, també les cabres i vaig repartir tots els diners als meus fills, que era el que desitjaven

Una vegada a la ciutat de Lleida, m'agobiava el soroll per tot arreu i ningú em saludava. Vaig començar a enyorar el meu poble, la Granadella, i veure el que em faltava, amics que vaig deixar i l'amor de la meua esposa. Els meus fills sí que m'estimaven, és el que m'insinuaven, però de petons i carícies mai me'n arribava. Em deixaven sol i de festa se n'anaven, i això ho feien molt sovint. Amb els diners que els hi vaig donar van comprar pisos i automòbils, i el que tot això va pagar solament rebia bronques. Et treuen la llibertat i sols et donen un llit, la tele i poca cosa més.

Després d'esmorzar us explico el que em passava, diuen: “Surt al carrer que tinc que netejar casa”. Doncs surto, deambulant buscant el calor humà, i vaig trobar el que buscava en un casal de jувilats, vaig trobar bona gent i amics, em van animar molt per refer la meua vida. Fem excursions i també alguna partideta i, de tant en tant, alguna festa i ball els diumenges. Però quan torno a casa tinc tremolors pensant que em falta el carinyo dels meus, i per molt que m'esforci i per molt que digui que existeixen solucions, no aconseguixo canviar aquesta vida.

Els que som grans això es el que ens espera al perdre les facultats, ja no hi ha ningú que ens estimi. Per això jo us aconsello que si perdeu la vostra parella, mai entregueu els vostres bens ni als fills ni a les nores, que per molt que t'ofereixin solament veuen els seus interessos, i acaven repartint-te a les seves cases per mesos. Per tots aquests casos jo dono una sol·lució, que busqueu una bona parella a la Granadella i junteu les vostres pensions i paseu junts bones relacions.

Per a tota la gent de la Granadella

Amb el que us dic intento cridar-vos l'atenció. Podeu valorar-vos fent coses i omplena part de la vostra vida en noves il·lusions, podeu trobar llocs per fer activitats individualment o col·lectivament que us poden engrescar a seguir camins que un dia llunyà tenieu en ment, que us il·lusionaven i creieu impossibles i ara al vostre poble la Granadella, les teniu al vostre abast i podeu fer-les realitat.

Solament són necessàries dues coses, animar-vos i acudir al vostre dirigents o amics exposant el que sabeu fer i el que voleu fer. Ells encaminaran els vostres passos per fer realitat els vostres desitjos: corals, teatre, grallers, geganters, pintar, dibuixar, escriure, jocs infantils, etc. Hi ha moltes facetes per escollir i participar en totes les festes i concursos, assistir a tots els actes del poble i ajudar als dirigents. Per acabar us demano que col·laboreu, solament així participant i col·laborant es fan grans totes les entitats. Com més siguem a fer les coses, més èxit tindrem. El que no és recomanable és ésser subjectes passius. Hi ha un cas curiós quan parlo de participar en els actes o fer alguna cosa de les moltes que es poden fer, hem contesten: “... jo soc massa gran per fer res de tota això”. No és veritat.

Pepito “Torretes”.

OPINIÓ

JAUME ARNELLA, EL JOGLAR

“..., comença a parlar de la Granadella. I evidentment va parlar del Triquell i de les cançons que li havia ensenyat. Va explicar al públic que a la Granadella durant la guerra hi va haver uns bombardejos de la legió Còndor...”

El passat dia 20 de juliol vam assistir a un recital del Jaume Arnella a la ciutat de Granollers. No era una actuació qual-sevol. Formava part d'un projecte, finançat a través de la plataforma de micromecenatge Verkami, la finalitat del qual és fer un documental en format DVD sobre la llarga i prolífica trajectòria d'aquest cantant, trobador, romancer, músic, recercador, animador cultural, etc. etc. En aquest cas el que s'enregistrava era un recital de romanços, aquest gènere musical que va servir des del s.XVII fins a principis del s.XX per a explicar fets, sovint tràgics, a vegades còmics, de forma cantada, majoritàriament per cecs, que anaven voltant per les places dels pobles i arreplegant algun caleró. No sé si algú s'atreveria a afirmar que aquest mitjà de difusió feia la funció de les actuals xarxes socials, però en tot cas sí que durant una llarga època va ser un mitjà per a tenir informada a la gent de forma lúdica.

El Jaume Arnella és tot un personatge i a La Granadella hem tingut ocasió de comprovar-ho en diferents ocasions ja que hi ha vingut a actuar diverses vegades. Al llarg de la seva trajectòria sempre ha estat al capdavant de grups i de projectes musicals relacionats amb el món del folk, de la música tradicional, de la cançó, de la música de ball d'envelat (en català!), etc. Va elaborar el primer mètode de

gralla, va editar tota una col·lecció de cançoners "xirucaires" adreçats als grups d'esplai, etc. Si teniu curiositat per saber-ne més us recomano que feu un tomb per Internet i estareu una bona estona distrets.

Bé, tornant al recital amb el qual encapçalo aquest escrit, mentre esperàvem asseguts que comencés, perquè tot estava a punt menys les càmeres que n'havien de deixar constància, el Jaume comença a presentar l'acte tot agraint als amics, seguidors i admiradors la nostra assistència i destacant que estava molt content perquè fins i tot hi havia anat gent d'Almacelles (el cantant Xavier Baró era a primera fila) i de La Granadella (la Celina, la Xènia i jo mateix). I tot esperant que les qüestions tècniques estiguessin a punt per començar a enregistrar, comença a parlar de la Granadella. I evidentment va parlar del Triquell i de les cançons que li havia ensenyat. Va explicar al públic que a la Granadella durant la guerra hi va haver uns bombardejos de la legió Còndor que van destruir bona part del poble, però algunes cançons van quedar, com aquesta que es diu Sant Martí i, acompanyat del seu guitarró se posa a cantar-la. Segur que més d'un recordeu la tornada:

*Éste es un baile que ha venido del Japó,
carabassí, carabassí, carabassó,
éste es un baile que ha venido del Japó,
carabassí, carabassí, carabassó!*

En acabar la cançó va recordar que havia viscut uns anys de la seva joventut a Cornudella de Montsant i que hi anaven a jugar a futbol els de La Granadella. Alguna vegada fins i tot hi havia hagut algun intercanvi de pedres entre els seguidors rivals. També recorda haver sentit comentaris sobre la manera de parlar, que si uns hi posaven la "a" i els altres la "e". En fi, anècdotes que quan ets a més de 200 km de casa t'omplen de satisfacció, sobretot pensar que un personatge com el Jaume Arnella que ha conegut tanta gent i ha voltat tant, tingui sempre present el nom del nostre poble. Moltes gràcies Jaume per portar La Granadella al cor, moltes gràcies per tot el que has cantat i tot el que cantaràs. I esperem veure el teu documental ben aviat. Per molts anys!!!

Francesc Serrat
Lo gendre del Fanxec

EL CCOC

MÉS DE 3.000 VISITANTS ALS 2 MESOS DE LA SEVA INAUGURACIÓ

“..., el CCOC ha acollit també la presentació en societat l'associació “Oleoturisme Garrigues”, que agrupa un total de 26 empresaris dels sectors productor i turístic de la zona...”

El Centre de la Cultura de l'Oli de Catalunya (CCOC) impulsor de tot un seguit d'activitats de cap de setmana per promocionar l'oleoturisme ha acollit més de 3.000 visitants en els dos mesos des de la seva inauguració.

El CCOC ha presentat l'aplicació per a mòbils “NaturaLocal”, amb una ruta assistida amb GPS de realitat augmentada pels “Miradors de l'Ebre” en la que han participat diferents membres del Club Excursionista Garrigues Altes tot descobrint les informacions que facilita el mòbil al pas dels diferents punts d'interès natural. “Una experiència força gratificant, alhora que fas senderisme descobreixes els secrets del paisatge” ens comenta un dels excursionistes.

Les visites guiades per a escoles tant de la comarca com de Lleida ciutat, amb tast guiat d'oli verge d'arbecuina inclòs, les jornades de portes obertes, amb tot un seguit d'activitats entre les quals cal remarcar el Taller de fer Tupina, els tallers de fer xocolata, els tallers d'all i oli, de fer sabó, xapes i pastissos han tingut una gran acceptació entre una gran diversitat de públic tan de la població com de les comarques veïnes.

Cal remarcar les activitats gastronòmiques, els maridatges i les degustacions, amb una activa participació de restauradors de la comarca que han delectat als visitants més gurmets. Els tastis guiats de vins de la zona, les presentacions i projectes tan singulars com la carta del Paisatge de les Garrigues han marcat el programa d'activitats inicial d'aquesta promoció continuada per difondre la cultura de l'oli verge arreu de Catalunya.

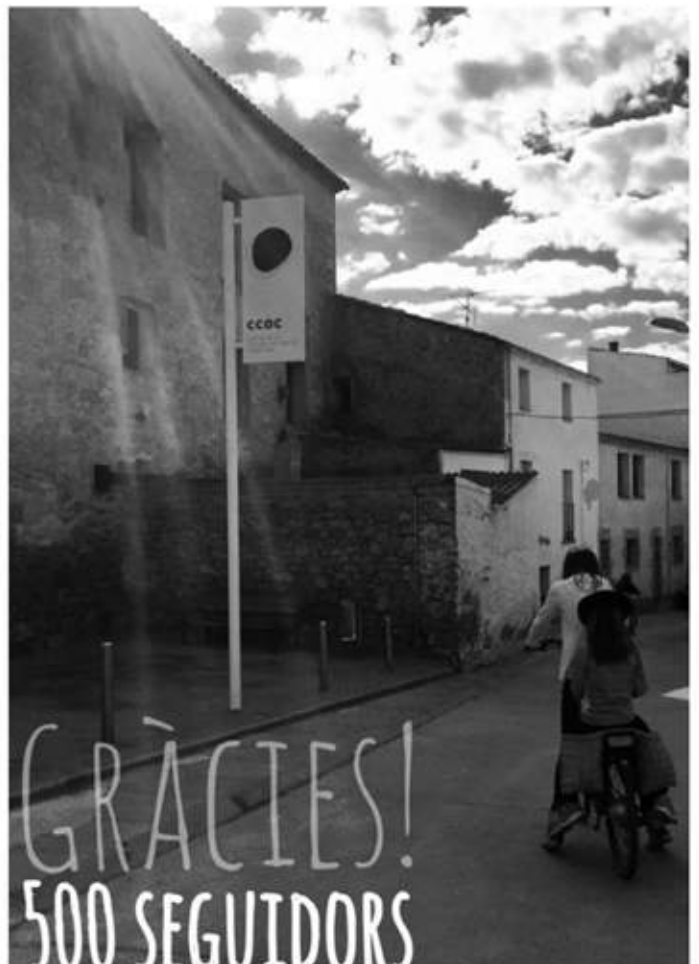
El CCOC ha acollit també la presentació en societat l'associació “Oleoturisme Garrigues”, que agrupa un total de 26

empresaris dels sectors productor i turístic de la zona i que han signat un conveni amb el CCOC per impulsar la promoció de la seva oferta turística tot proposant als visitants viure un seguit d'experiències turístiques singulars per descobrir l'encant de les Garrigues.

Des del CCOC s'aposta per la innovació i les noves tecnologies i pel treball amb xarxa d'empresaris, productors, centres educatius i institucions. Carles Gibert, Alcalde de la Granadella, assenyala “estem fent un esforç per donar a conèixer les possibilitats que ofereix aquest espai que obrim a la comarca per acollir tot tipus d'iniciatives al voltant de l'oli, que ajudin a crear ocupació i riquesa”.

Els tècnics del CCOC amb el suport del Consell Assessor d'experts vinculats al sector productor de l'oli, del turisme, juntament amb destacats experts del món acadèmic, empresarial, institucional i gastronòmic preparen un pla estratègic de promoció per consolidar aquest centre com un referent català en la dinamització dels sectors de l'oli, del turisme, i les Garrigues, al voltant de l'oleoturisme.

TOTS ELS DIUMENGES A LES 13H
VISITES GUIADES

EL CÀTAR DE LA GRANADELLA

“... Ara que Raimond de Castelnau ha sortit de la foscor de l’anonimat, del no-ser, m’agradaria que La Granadella, d’alguna manera, li fes reconeixement. Potser encara falta saber més en l’àmbit acadèmic ...”

La figura històrica del càtar de La Granadella

El càtar de La Granadella s’anomenava Raimond de Castelnau i va ser un perfecte o bisbe càtar que, després de creuar els Pirineus, es va establir a les terres de ponent i, en concret, a La Granadella, on hi va morir.

Aquest fet històric (que cal situar a inicis del segle XIV) és el que es dona a conèixer amb la novel·la que he aconseguit publicar aquest any. Un fet que crec que era bastant desconegut, fins al moment, pels vilatans de La Granadella. I que, més enllà del reconeixement per haver escrit el llibre, és una satisfacció personal plena donar-ho a conèixer al conjunt del poble i dels seus habitants.

Quina és la font principal?

És una pregunta que possiblement molts de vosaltres us féu. Tot i que l’autor català que més ha escrit sobre el catarisme, en Jesús Mestre, ja l’havia esmentat, ell el situava a La Granadella de Tortosa (un antic terme municipal que actualment pertany a Camarles). Però la principal font que autenticava el fet històric són els registres inquisitorials que Jacques Fournier (el futur Papa Benet XII – de 1318 a 1325) va deixar en testimoni a través de les seves actes i que l’autor francès Jean Duvernoy es va encarregar de traduir i posar-los a la llum del dia. En concret, el registre inquisitorial es conserva al Còdex 4030 de la Biblioteca del Vaticà a Roma. I l’obra primigènia que els dona a conèixer és “Le registre Jacques Fournier, évêque de Pamiers (1318-1325)”, editat en francès i en tres volums, en primera edició a París l’any 1965.

Jean Duvernoy (1917-2010) era un doctor en Dret i jurista francès, especialitzat en heretgies medievals, que va traduir del llatí al francès els registres mencionats i que posteriorment va esdevenir un dels primers historiadors en descriure el catarisme i la persecució per part de la inquisició. Un dels seus llibres (que vaig llegir) va ser “La captura del càtar Belibaste” (Mugnigk Editors, Barcelona, 1986), on es relata el testimoni d’Arnau Sicre, el perseguidor i captor de Guillaume de Belibaste, el qual és considerat com el darrer perfecte viu del catarisme.

La causalitat existeix

Mentre escrivia els fonaments del que havia de ser la novel·la que ara ja coneixeu, intentava recopilar tota aquella informació i dades històriques que em permetessin lligar una història de ficció amb una o diverses de reals. En aquest sentit, la meua primera intenció era fer un repàs històric de La Granadella, des de l’època dels ilergets fins l’actualitat. Prou sabeu que La Granadella ha compartit amb bona part del Principat les vicissituds d’una història i d’uns segles que en res poden considerar-se tranquils; així, els visigots, l’Edat Mitjana (en la qual cal copsar en la seva verdadera dimensió la consecució de la Baronia allà l’any 1313), tota l’aparent crisi dels segles XV i XVI, època de bandolers també en aquestes serralades, la invasió napoleònica del XIX, i acabant en tot allò que té de remarcable la Guerra Civil, amb una escena que jo considero que tard o d’hora ha d’aparèixer en una pel·lícula: l’entrada dels feixistes al poble mentre un sergent republicà els repel·lia des del campanar.

Tot això se’n va anar a norris quan, per casualitat (o causalitat com m’agrada referir-m’hi), va aparèixer a les meves mans el llibre “La cruz amarilla: la historia de los últimos cátaros (1290-1329)” de René Weis (edició 2001, Editorial DEBATE); llibre que relata de manera detallada els darrers anys de la vida dels càtars que per escapar-se de la inquisició van endinsar-se en terres catalanes. Us el recomano. És emocionant observar com a través de les actes inquisitorials que Jean Duvernoy va traduir del llatí, aquest professor universitari anglès, nascut el 1953, va ser capaç de recrear, fil per randa, els darrers anys de la vida d’aquells occitans que, si bé la majoria professaven la religió càtara, l’únic que pretenien era sobreviure a la persecució. Així, el llibre (que és un assaig però que es pot llegir perfectament com una novel·la) em va confirmar no només la sospita que La Granadella de la qual parlaven altres autors era la “nostra”, sinó un nivell d’aprofundiment en els darrers anys de Raimond de Castelnau, inimaginables. Fins i tot, del dia a dia que ells vivien. El “nostre” càtar hi surt poc però el suficient com per sustentar tota la resta de la història i fer-me decidir d’una manera definitiva per situar-me al segle XIV en una part de la trama de la història.

A aquesta decisió hi ajudava un fet històric també documentat i que succeïa en aquell mateix moment: la consecució de la Baronia de La Granadella l’any 1313, pel rei Jaume II.

De fet, la relació d’anys en la qual té lloc l’acció al segle XV són només set; set anys intensos no només per La Granadella i les seves terres sinó pel conjunt de la Corona catalano-aragonesa i d’Europa. Us relaciono els fets només a efectes informatius: l’ofensiva del regne franc contra els templers, es consolida el domini franc del Papat de Roma que en pocs anys passarà a Avinyó, el desastre d’Almeria quan Jaume II intenta conquerir aquelles terres i rep una severa derrota que el fa replantejar la seva política exterior, la mort d’Arnau de Vilanova i el seu testament on efectivament llega els seus llibres de teologia a la Cartoixa d’Escala Dei. Fins i tot és certa la possibilitat que algú comprés una Bíblia en català a la ciutat de Lleida a inicis del segle XIV...

Un desig: la pervivència en la memòria

Ara que Raimond de Castelnau ha sortit de la foscor de l’anonimat, del no-ser, m’agradaria que La Granadella, d’alguna manera, li fes reconeixement. Potser encara falta saber més en l’àmbit acadèmic o potser no n’hi ha prou a treure la pols de la història i refrescar els camins i serralades amb la figura literària d’aquell vell perfecte, ben rasurat (com asseguren que anava en el tall de cabell els testimonis de l’època a través dels interrogatoris de la inquisició), que va morir al poble un desembre de 1314, a casa de Dominique (o Domingo) Roig. El fet que jo el faci morir a una cova del Camí Molí és quasi bé una anècdota davant la seva imponent figura de vell càtar, savi com era, i que de ben segur, resseguia a banda de la supervivència, poder viure en harmonia entre la natura i l’home. Sincerament, crec que, en el fons, és el que la humanitat porta segles i segles anhelant. I que, aquí on som, resulta molt més fàcil i senzill. Que així sia!

Esteve Canet

AMEC

PRESENTACIONS I COL·LOQUIS A DIFERENTS MUNICIPIS EÒLICS CATALANS

“... l'entitat representa i defensa els interessos dels municipis eòlics catalans.”

L'AMEC, constituïda l'octubre de 2014 i presidida per l'alcalde de La Granadella Carlos Gibert, té per finalitat representar, defensar i promoure els interessos dels municipis eòlics catalans, així com l'elaboració d'estudis, la difusió del coneixement del règim jurídic regulador, i oferir serveis de suport jurídic, administratiu i tècnic als ens locals associats.

Una de les primeres actuacions de l'associació ha estat l'edició del llibre “Impacte econòmic de les centrals eòliques en els pressupostos municipals a Catalunya” realitzat pel geògraf de la URV, Sergi Saladié, el qual s'ha anat presentant en diferents municipis. L'estudi permet conèixer l'impacte dels ingressos procedents de les centrals als pressupostos municipals, així com els percentatges dels seus beneficis que recauen en els municipis, entre altres qüestions.

Actualment l'associació està recollint les sol·licituds d'ingrès dels diferents municipis per tal d'exercir de lobby un cop constituït del nou Parlament de Catalunya, passades les properes eleccions del 27S.

Junta Directiva

• 23 de juliol, trobada a Tarrès.

• 30 de juliol, trobada a Gandesa.

• 13 d'agost, trobada a Sant Guim de Freixenet.

• 27 d'agost, trobada a Pradell de la Teixeta.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE
IMPACTE ECONÒMIC DE LES CENTRALS EÒLIQUES EN ELS PRESSUPOSTOS MUNICIPALS A CATALUNYA
 per l'autor, SERGI SALADIÉ i GIL, del departament de Geografia, Universitat Rovira i Virgili

PRESENTACIÓ DE L'AMEC
ASSOCIACIÓ DE MUNICIPIS EÒLICS DE CATALUNYA
 per CARLOS GIBERT i BERNAUS, president de l'AMEC

DIJOUS 30 DE JULIOL DEL 2015
A LES 20H. AL CASAL DE JOVENTUT GANDESA

Ais assistents a l'acte se'ls entregara un exemplar gratuït del llibre

OPINIÓ

RECICLAR

“... Abans no calia reciclar res, els envasos eren permanents: la lletera d'alumini per la llet, la cisterna per l'aigua, la tenalla per l'oli, la bóta pel vi. ...”

Segons el darrer informe de l'Agència Catalana de Residus, la gent de les Garrigues és de les que menys reciclen de Catalunya. L'índex de recollida selectiva de la comarca es situa al 22%, molt semblant a la Cerdanya i una mica per damunt de l'Anoia. La mitjana de Catalunya és el 38%, i la comarca que més recicla és la Terra Alta amb el 51%, seguida de la Segarra. No sé trobar el motiu de perquè comarques amb característiques semblants, com les Garrigues, la Segarra o la Terra Alta, tenen índexs tant diferents, però la gent de les Garrigues ha de fer un esforç per reciclar més.

Un dels elements que pot ajudar a millorar aquest índex és el nou sistema de gestió i recollida de residus de les Garrigues, que es posarà en funcionament les properes setmanes. No es tracta solament de canviar contenidors, sinó de canviar de sistema. Fa molts anys vam passar de la recollida porta a porta a l'actual sistema de nombrosos contenidors de rebuig, que es van complementar amb grups localitzats de contenidors de recollida selectiva. Ara el nou sistema serà el de les "illes" de contenidors, on s'ubicaran tots els contenidors de les cinc fraccions en el mateix punt. La teoria diu que aquest sistema equipara la possibilitat de llençar el rebuig i la resta de residus, ja que tots estan junts, encara que a la pràctica suposarà reduir els contenidors de rebuig i augmentar el de recollida selectiva. Continuant en l'àmbit teòric, en la majoria dels casos suposarà haver de fer més desplaçament per anar a llençar la brossa, però aprofitar el viatge per llençar tot tipus de residus. Com tots els canvis, segur que no seran al gust de tothom: uns s'enfadaran per tenir massa contenidors a prop de casa; altres per tenir-los massa lluny; altres perquè fins ara tenien un contenidor i ara en tenen cinc. Però tot és qüestió de costums i de fer un esforç per adaptar-se. Hi ha pobles que fa anys que ja tenen un sistema semblant implantat, on els contenidors no estan dins el poble si no a les afores per molestar menys als veïns. I amb bona voluntat,

tothom s'hi ha acostumat.

Potser ens hauríem de plantejar si l'actual sistema d'envasos d'un sol ús és lògic i sostenible. En un article publicat a la premsa aquest agost es diu que, solament en el sector de fabricants de begudes, cada dia es consumeixen a Espanya 51 milions d'envasos de begudes d'un sol ús, xifra molt similar a Alemanya, que té el doble de població. El preocupant és que d'aquests 51 milions d'envasos, 28 es perden i contaminen l'entorn, el que suposa que sols es recicla un 55% d'envasos de begudes. Algunes associacions proposen tornar al sistema de dipòsit i retorn dels envasos al comerç, mitjançant la implantació de màquines automàtiques de recollida d'aquests envasos, on per cada envàs recuperat es retornés entre 10 i 20 cèntims. El rebre una compensació per reciclar fomentaria la recollida selectiva, i canviaria la percepció de la gent, d'escombraries passaria a objecte de valor. Segons els estudis fets per aquestes associacions el sistema aportaria a l'economia més de 100 milions d'euros entre l'estalvi en costos de tractament de residus i venda de material recuperat, a més de la creació de nous llocs de treball. Sembla que els que frenen la implantació d'aquest sistema són els grans grups de distribució i les envasadores, que no volen hipotecar espai on es col·locarien les màquines automàtiques. Potser fins que no sortirà una llei que obligui a fer-ho, no serà possible. Aquest sistema, també es podria fer en altres casos, com per exemple els cartutxos de caça, i així el nostre terme estaria més net.

Abans no calia reciclar res, els envasos eren permanents: la lletera d'alumini per la llet, la cisterna per l'aigua, la tenalla per l'oli, la bóta pel vi. Ara una família fa una bossa plena d'envasos per reciclar cada dos dies. L'evolució ens obliga a adaptar-nos a cada situació, i els sistemes canvien molt sovint. No ens toca més remei que assumir i adaptar-nos als canvis.

Josep Maria Sentís Suñé

• A l'esquerra, sota l'Institut, nous contenidors a col·locar.

• A la dreta, contenidors actuals, encara manca molta consciència!!!

NOVES TECNOLOGIES I SALUT

(PART 2)

“.. Els símptomes són mals de cap, dificultat de concentració i problemes de conducta en nens i adolescents, i trastorns de la son mals de cap i problemes de concentració en els adults. ”

(...)

2) Com afecten les CEM a la salut. Estudis i informes.

Hi ha evidències, a través de diversos informes i estudis, dels efectes perjudicials dels CEM per la salut, a continuació us els exposo:

- *Informe Steward*: Realitzat per l'Agència de Protecció del Regne Unit arriba a la conclusió que " la indústria s'ha d'abstenir de promocionar l'ús del telèfon mòbil entre els nens", almenys fins als 16 anys.

- *Informe Bioinitiative* (2007, revisat el 2012): tracta de la ciència, de la salut pública i de la resposta global per al problema de salut cada cop més gran davant l'exposició crònica a camps electromagnètics i les radiacions de radiofreqüència (microones) a la vida quotidiana de milers de milions de persones en tot el món. Considera els riscos de tumors cerebrals dels telèfons mòbils, els danys en l'ADN i els gens, els efectes sobre la memòria, l'aprenentatge, el comportament i l'atenció, les alteracions de la son; el càncer i les malalties neurològiques com l'Alzheimer i els efectes sobre el sistema reproductiu, l'esperma i els avortaments involuntaris (la fertilitat i la reproducció).

En aquest informe, elaborat per científics experts en salut pública i en polítiques públiques, es revisen més de 2000 estudis científics que corroboren els efectes biològics perjudicials de les baixes freqüències, i s'evidencien els efectes biològics perjudicials davant els nivells actuals d'exposició a les altes freqüències (amb un major risc sobre els nens).

El 2012 es revisà aquest informe amb un informe de 29 científics i experts en salut independents de tot el món. En aquesta actualització s'inclouen uns 1800 nous estudis que informen sobre els efectes adversos sobre la salut dels camps electromagnètics (línies elèctriques, cables elèctrics, electrodomèstics) i de les tecnologies inalàmbrics (telèfons mòbils i inalàmbrics, antenes de telefonia, Wi-fi, ordinadors portàtils inalàmbrics, routers inalàmbrics, monitors de bebès, sistemes de vigilància, comptadors intel·ligents, etc). En aquests estudis s'informa entre altres sobre danys en l'ADN, la reducció dels eliminadors dels radicals lliures i en especial de la melatonina, impactes en la morfologia i funció dels espermatozous humans i animals, etc.

Els bioefectes estan clarament establerts i es produeixen a nivells molt baixos d'exposició als camps electromagnètics i les radiacions de radiofreqüència. De fet poden succeir en els primers minuts d'ús dels telèfons mòbils, inalàmbrics o altres dispositius sense cable. Els símptomes són mals de cap, dificultat de concentració i problemes de conducta en nens i adolescents, i trastorns de la son mals de cap i problemes de concentració en els adults.

- *Estudi Interphone*: promogut per la OMS i en el qual s'estableix un major risc de tumors cerebrals en persones que utilitzen el mòbil una mitjana de 10 minuts diaris durant un període de 10 anys.

- *Estudi Reflex*: promogut l'any 2000 per la UE per estudiar

els camps magnètics de molt baixes freqüències (ELF, transformadors i torres d'alta tensió), desenvolupat per 12 equips de 7 països, entre ells Espanya. Suspès per la Comissió Europea per les pressions de la Indústria davant les evidències dels primers resultats. Aquest estudi, en les seves conclusions preliminars troba que valors de CEM inferiors als permesos, produeixen canvis significatius en l'estructura de l'ADN. També diu que els límits de radiació actualment recomanats poden suposar un risc per la salut.

- *Estudi Ecolog*: fet per la indústria de la telefonia mòbil conclou que les microones de baixa freqüència poden danyar l'ADN i provocar càncer.

3) L'experiència i coneixement d'un especialista en l'ús de microones pels militars

Per una altra banda el científic britànic Barrie Trower, que treballà en l'ús d'emissions de microones per la intel·ligència militar durant més d'una dècada, està denunciant actualment els seus perills. Durant dècades l'ús de microones en els radars o en l'anomenada guerra silenciosa va conferir suficient experiència als militars sobre la seva perillositat, però els militars romanen en silenci.

Cal recordar que en la guerra silenciosa l'ambaixada d'Estats Units a Moscou fou sotmesa a emissions de microones (idèntiques a les del mòbil) durant 40-45 hores a la setmana des de 1953 a 1976. En aquest període hi hagué 14 morts, 11 d'elles per càncer (entre ells tres ambaixadors). Un percentatge molt superior al d'altres 8 ambaixades nord americanes de països de l'Est d'Europa, en les que en aquest mateix període van morir 31 persones, però només 14 de càncer.

Durant les seves investigacions Trower va fer un llistat de 40 freqüències i la seixantena d'efectes que provoquen i que van des del deteriorament cognitiu, depressió, canvis d'humor, tendències suïcides, disminució del sistema immune i càncer. Trower s'adonà que les empreses de telefonia mòbil havien optat per l'ús d'unes freqüències incloses en l'espectre que ell havia estudiat, tot i que se sabien que podien provocar efectes negatius.

Actualment Trower es dedica a fer conferències a escala mundial i a oferir gratuïtament els seus serveis a qualsevol govern, autoritat local, escola o persones interessades en saber la veritat sobre aquestes radiacions. En una de les seves conferències a Birmingham afirmà rotundament que: "Aquesta indústria, aquest govern i els científics d'aquest govern seran responsables de més morts civils en temps de pau que totes les organitzacions terroristes juntes".

En una entrevista que li van fer a la radio, Trower explicà, en referència als telèfons mòbils, antenes de telefonia mòbil, inalàmbrics i Wi-fi, que tenen una capacitat d'interferir amb l'aigua i com l'ésser humà és aigua en un 80% aquests dispositius afecten als adults, però molt especialment als nens.

(...)

INS L'OLIVERA

ENTORN I EDUCACIÓ

N'APRENNEM DEL NOSTRE ENTORN

“... Durant aquest curs i durant unes hores a la setmana, els alumnes Xavier Guiu i l'Àngel Jiménez han col·laborat al Centre de Dia. El David Preixens ho ha fet com ajudant administratiu a l'Ajuntament i, el Martí Masip ha col·laborat a la Llar d'Infants.”

Des de fa quatre cursos, l'Institut l'Olivera signa un conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de la Granadella per tal de facilitar-nos empreses municipals i altres empreses col·laboradores disposades a participar en el **projecte N'aprenem** que es desenvolupa a l'Institut l'Olivera. Aquest projecte permet que l'alumnat de 4t d'ESO pugui cursar una part de l'àmbit pràctic del projecte mitjançant activitats externes al centre.

Durant aquest curs i durant unes hores a la setmana, els alumnes Xavier Guiu i l'Àngel Jiménez han col·laborat al Centre de Dia. El David Preixens ho ha fet com ajudant administratiu a l'Ajuntament i, el Martí Masip ha col·laborat a la Llar d'Infants.

Ara, ells mateixos com a reporters, volen compartir la seva experiència fent una valoració de l'estada i de la convivència viscuda durant aquest temps amb els/les responsables de les diferents entitats, a qui han entrevistat per conèixer també quina és la seva tasca i com valoren aquesta experiència.

Llar d'Infants

El Martí valora l'experiència a la Llar d'infants molt bona pel seu perfil. Ha après a relacionar-se amb els nens i nenes de 2 anys, a saber com s'han de tractar i a atendre'ls en la mesura correcta.

Recomana seguir amb el projecte perquè és una manera d'aprendre a ser educat en diferents ambients, responsable i a mantenir una relació més oberta. Comenta que aniria molt bé afegir més hores de pràctiques perquè és una bona experiència per apropar-se a l'entorn laboral.

Entrevista a la Iolanda

La Iolanda és mestra de l'Escola Bressol de la Granadella des de fa uns quants anys. Actualment, l'Escola Bressol té un grup de 3-4 nens i nenes de P2.

Quin perfil s'ha de tenir per treballar en una llar d'infants?
A part de tenir una titulació adequada, has de ser una persona oberta, creativa, i respectuosa amb l'evolució de cada infant, per poder estar al seu costat i ajudar-los a créixer.

Què pot aprendre en una llar d'infants l'alumnat en període de pràctiques?

Aprèn a relacionar-se amb els infants, a poder veure les necessitats que tenen i a saber com s'ha d'actuar amb ells.

Com aprenen els nens i les nenes a la llar d'infants?

Aprenen d'una manera pràctica i divertida a través del joc, i aprenen aspectes com normes i hàbits d'autonomia que els ajuda a desenvolupar-se.

Creus positiva la col·laboració de l'alumnat de l'Institut amb la llar d'infants?

Sí, crec que és molt positiva perquè així es pot veure i viure la realitat d'una llar d'infants i és una nova motivació per seguir estudiant.

Com valores la interrelació que s'estableix entre els vostres infants i l'alumnat de l'Institut?

És molt positiva i enriquidora perquè els ajuda amb les seves capacitats emocionals i socials.

Recordeu algun moment especial o alguna anècdota des que s'ha iniciat aquesta col·laboració?

És molt especial veure com els infants són capaços

d'establir un vincle amb l'alumne/a en pràctiques. Gràcies per tot el que he pogut aprendre i compartir en aquest espai. Ha estat molt divertit. A reveure!

Ajuntament

El David ha estat durant aquest curs realitzant tasques d'oficina a l'Ajuntament de la Granadella al costat de la professional administrativa, l'Agustina. Però també ha col·laborat amb el Centre de dia durant un trimestre. El projecte ha estat força bé perquè ha après a respectar i tenir cura de la gent gran, també a estar de cara al públic i, en l'últim període a fer reparacions a l'institut. També pensa que estaria bé que es continués fent el projecte perquè et canvia la forma de ser i aprens a valorar la importància del món laboral.

Entrevista a l'Agustina

Com valoreu des de l'Ajuntament el desenvolupament del projecte N'Aprenem?

Està bé, és una manera d'apropar l'alumnat al món laboral, perquè de cara al públic està bé.

Esteu satisfets de les tasques que he realitzat?

Sí, tot el que manava es feia bé, i si alguna tasca no estava prou correcta havíem de rectificar-ho fins que estigués prou bé.

Que hauríem d'aprendre per estar en un lloc de treball semblant? Quina formació acadèmica es demana per ocupar un lloc de treball com el que he desenvolupat al llarg d'aquests mesos?

Més que res, saber utilitzar l'ordinador. I com a formació cal haver estudiat auxiliar d'administratiu.

Penseu que és convenient integrar pràctiques en empreses dins el currículum acadèmic de l'Institut? Com ho valoreu?

Sí, sí, està bé perquè així saps si t'agrada el lloc de treball en què estàs. Ho valoro molt positivament.

Molt agraït per les seves paraules, Agustina. Fins aviat!

Centre de Dia

L'Àngel Jiménez comenta que està molt bé incorporar

aquestes hores al currículum per anar al Centre de dia, la Llar d'infants, o bé, a l'Ajuntament. Comenta que ha après a tractar a la gent gran i a saber com és aquesta tasca. Ho recomana força.

El Xavier Guiu comenta que l'experiència al centre de dia ha estat molt bona. S'ho ha passat bé coneixent els padrins i les padrines; Li ha agradat parlar, jugar i riure amb ells. Ha après una mica com és aquest ofici i per últim pensa que el projecte hauria d'incloure més hores de pràctica..

Entrevista a la Natàlia

La Natàlia és la responsable del centre de dia de La Granadella.

Creus interessant aquesta col·laboració? Com valoreu la col·laboració que hem mantingut al llarg del curs? Us ha resultat profitosa?

Sí, perquè és una experiència interessant, als padrins els agrada trobar-se amb gent més jove. És un espai molt positiu, la col·laboració sempre va bé.

Creieu que és una bona oportunitat per als adolescents fer de voluntaris en Centres de Dia o en centres similars?

Sí, perquè així podeu conèixer l'àmbit per si us voleu dedicar a aquesta feina.

Quines estratègies utilitzeu en el dia a dia per fer feliços i acompanyar a les persones que teniu al centre?

Ens adaptem molt a les preferències i gustos de cada persona. Així es senten a gust i com a casa.

Quin són els valors que afavoreixen la bona convivència entre tots els membres del centre?

El bon tracte, l'empatia, saber escoltar i el respecte.

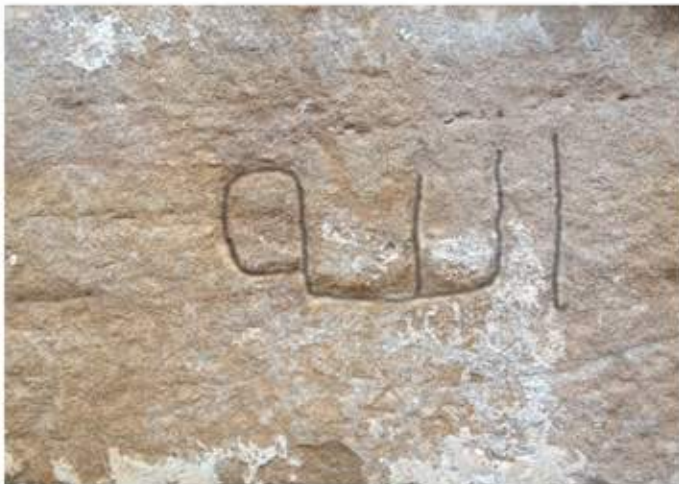
Com ens podríem implicar més? Ser més útils?

Qualsevol proposició o col·laboració que vulgui fer el voluntari/a, l'adaptem.

Gràcies a tots i totes per tot el que hem pogut gaudir al vostre costat. Hem après i ens hem divertit a la vegada. Fins aviat!

HISTÒRIA DE LA GRANADELLA

“... Aquesta pedra, clarament pre-romànica ens diu primer, la importància del lloc per establir-hi una mesquita que de ben segur hi pertanyia, i según, el document escrit més antic del que disposem.”

Durant el procés de reparació i embelliment, tant de les restes del castell com de l'edifici de l'antiga església parroquial de la vila, han aparegut, com era d'esperar, moltes mostres del nostre passat com ara els magnífics trulls del castell, la cisterna ja d'origen ibero-romana, les sitges, bases de pilars gòtiques de l'església primigenia i, una unscipció escrita en àrab amb el nom d'Al-là que ens dóna testimoni del passat musulmà, molt llarg en el temps, que vàrem tenir.

És en la meua opinió, un document valuós i important en aquestes contrades, ja que poc o res resta del passat musulmà per les terres del sud de Lleida, tret de l'alcorà trobat dins d'uns murs a Aitona, però que va pertanyer als últims moriscs que ens abandonaren per obra i gràcia d'un maleït decret durant el segle XVII. Aquesta pedra, clarament pre-romànica ens diu primer, la importància del lloc per establir-hi una mesquita que de ben segur hi pertanyia, i según, el document escrit més antic del que disposem.

L'ermita de sant Antoni, un registre viu de la nostra història.

És ben perceptible que al llarg dels segles, l'ermitori de Sant Antoni Abat va viure diverses modificacions. des de l'antigor com un santuari curatiu (en dona fé l'ex-vot que es podia contemplar integrat en una espona enrededor del temple i talment conegut per la quitxalla dels anys 40 i 50 com "lo nino") el campanar d'espadanya amb clars murs defensius i marca de picapedrer romànic, la nau de transició del romànic al gòtic i finalment l'absis com a capella principal del Sant amb creueria i enervadures tardogòtiques-renaixentistes, facturada en un període que pot anar del 1550 i, això sí, acabada el 1594 segons resta ben inscrit just al centre.

El meu interès és però un detall que de ben petit sempre m'havia intrigat, i són les enigmàtiques lletres grabades en la preciosa clau de volta.

Buscant una explicació que fos plausible, aquesta se m'aparegué tot relacionant la data de 1594 amb el baró que llavors dominava la vila, en Miquel Moliner, que fou també fill de l'últim Pere protector de l'ermita i Moliner home d'aquesta nissaga.

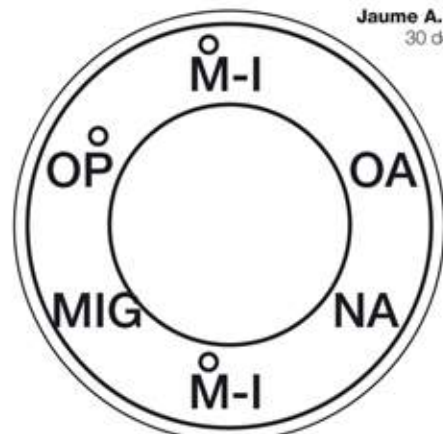
M'explico, les sil·labes MIG = Miquel, M-I = Moliner, OP = Opus. O el que és el mateix, "Obra d'en Miquel Moliner". Malgrat no aconseguixo encara relacionar amb què les: OA i NA.

Es clar que aquesta hipòtesi, com altres que he anat escrivint, són això, suposicions i cal estudiar-ho a fons, tant per confirmar-les com per desmentir-les.

Aneu a Sant Antoni i feu una passejada, tant per dins com per fora, i gaudiu d'aquesta petita però maca obra d'art que és l'absis i la clau de volta.

Acabo... on va anar a parar "lo nino"? Ho sab algú?

Jaume A. Pes i Triquell
30 de març de 2015

HERÀLDICA DELS COGNOMS DEL POBLE ZADÍN

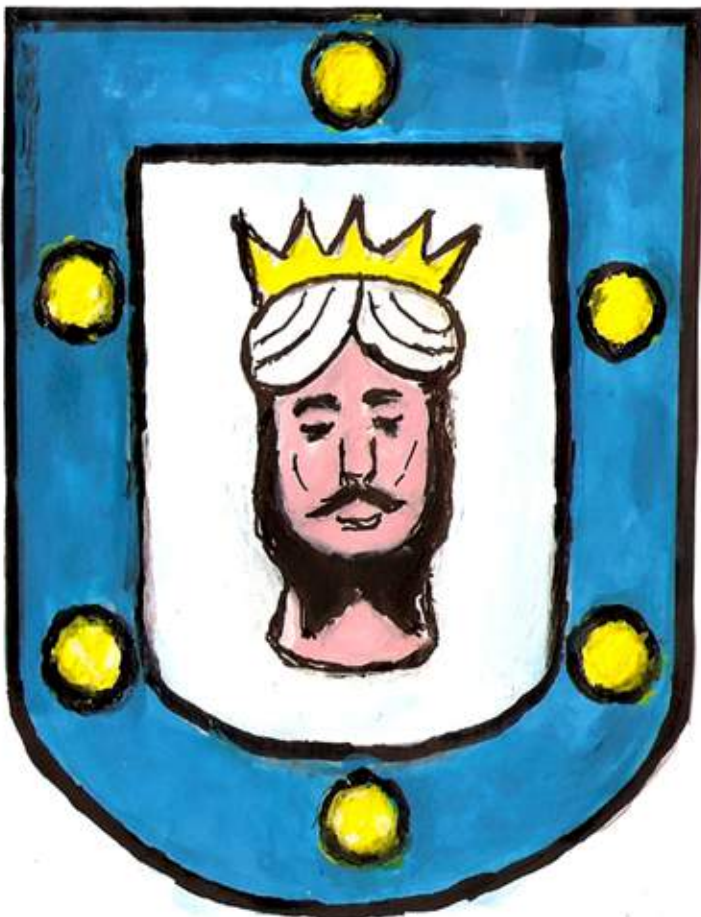
Aragonés, afincats en Peralta de la Sal, Calaçans i Tamarit de Llitera.

Documentats des del segle XVII.

En plata, un cap de moro amb turbant posat de front, bordura d'atzur amb sis roels d'or. Altres d'or, tres banderes de gules carregades cadascuna amb un creixent de plata.

Altres un roure on s'apoien dos lleons o llops al seu tronc, un a cada costat.

Pere Àngel Sunyer

TELÈFONS D'INTERÈS

• AJUNTAMENT	973 133017
• BIBLIOTECA-MEDIATECA	973 133719
• CCOC	973 094101
• CENTRE CÍVIC	973 133098
• CAP	973 133207
• CENTRE SERVEIS GENT GRAN	973 133710
• BOMBERS	973 133080
• COMUNITAT DE REGANTS	973 133426
• MANTENIMENT DEL REC	608 198996
• PROMOCIÓ ECONÒMICA	973 133017
• ASSISTENTA SOCIAL	973 133408
• MOSSOS D'ESQUADRA	088

RACONS DEL NOSTRE POBLE: On es troba aquesta imatge?

Resposta de *Lo Clarí* núm. 63: A cal Gori, al principi del carrer Emili Pujol.

IMATGES DEL PASSAT *(Arxiu Ramon Masip)*

BON PROFIT

SOPES DE PA I OU (ADAPTACIÓ D'UN CLÀSSIC)

Ingredients per a 4 persones:

Brou clarificat (consomé de timó) per a una cassola de 5 litres:

- 1/2 gallina tallada en 2 trossos
- 1 pollastre tallat a quarts
- 1/2 peu de porc
- 3 ossos de vedella
- 2 cebes tallades a quarts
- 2 pastanagues tallades per la meitat
- 1 porro tallat a rodanxes
- 1 branca d'api
- 1/2 col
- 1/2 kg de cigrons crus
- 4 clares d'ou
- 10 g de sal per litre d'aigua
- 1 ceba tallada a rodanxes fines
- 1 manat de timó fresc

Per al pa:

- Pa del dia anterior, conservant amb bossa de roba perquè no estigui sec del tot

- Oli d'oliva verge extra

Ou escalfat:

- 4 ous de gallina frescos
- Sal
- Oli d'oliva verge extra
- Fulles de timó fresc

Oli de timó fresc:

- 100 ml d'oli d'oliva extra verge
- 10 g de fulles de timó fresc sense branca

Altres:

- 4 branques de timó fresc
- Escames de sal

Elaboració:

Per al consomé, agafeu tots els ingredients menys les clares, les cebes tallades a rodanxes i el timó, i poseu-ho tot dins d'una olla d'una capacitat d'uns 5 litres d'aigua. Amb els ingredients dins l'olla, ompliu-la d'aigua, comptant els litres que hi poseu per tal de poder calcular-ne la sal. Deixeu-ho bullir a foc lent per tal que ens quedi un brou força clar (unes 4 hores des que comenci a bullir). Afegiu aigua al llarg de la cocció, si convé. Agafeu les rodanxes de ceba i torreu-les a la planxa sense oli i pels dos costats. Afegiu-les al brou a les 3 hores de cocció.

Passades les 4 hores, afegiu-hi el timó, bulliu-ho 10 minuts més, tapeu-ho i deixeu-ho reposar 10 minuts més. Coleu-ho i torneu-ho a posar a l'olla. Afegiu les clares a aquest brou (aleshores pujaran a la superfície i s'emportaran totes les impureses del brou, deixant un consomé brillant i clar, semblant al color d'un te).

Coleu-ho amb un colador i un drap de roba, i aixequen el bull. Si voleu guardar-ho, refredeu-ho amb un bany maria amb gel.

Per al pa, talleu-ne la molla a daus petits d'1 cm per banda, fregiu-los amb oli d'oliva i reserveu els crostons en una safata amb un paper absorbent de base.

Per als ous escalfats, agafeu un quadrat de paper film, poseu-lo sobre una tassa i feu-hi un clot al mig; poseu-hi unes gotes d'oli, unes fulles de timó, l'ou sense closca i la sal, tanqueu-hi el paper i feu-hi un nus amb les puntes.

Bulliu-ho uns 3 minuts amb aigua bullint, i després traieu-lo del paper film i reserveu-ho.

Per a l'oli de timó, poseu tots els ingredients en un pot i tritureu-ho amb el *turmix*; reserveu-ho.

Per muntar el plat, agafeu un plat fons, poseu-hi els crostons de pa fregit, l'ou escalfat al damunt, un raig d'oli de timó pel damunt de l'ou i, pel voltant, unes escames de sal sobre l'ou i les branques de timó. Serviu-ho i, un cop a taula, poseu-hi un bon cullerot de consomé de timó calent.

Maridatge:

Petit Saó. Celler: Mas Blanch i Jové

Varietat de raïm: 50% ull de llebre, 30% garnatxa i 20% cabernet

Temperatura de servei: 16-18 °C

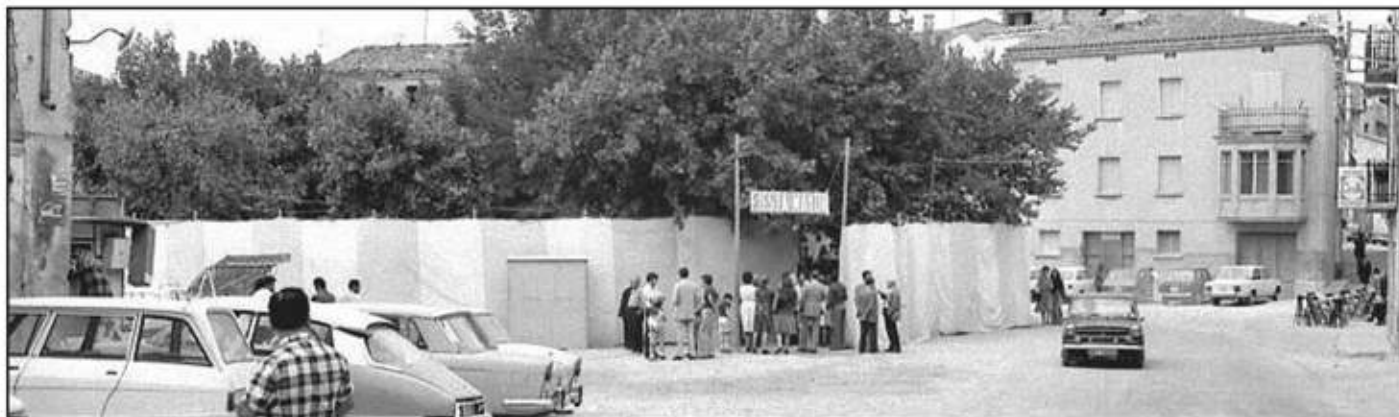
Les sopes de pa i ou són un plat delicat, amb notes subtils que podem maridar molt bé amb el Petit Saó, un vi amable, afruitat i rodó.

loclari@hotmail.com

www.lagranadella.cat

COL·LABORADORS

Oli d'Oliva Verge Extra
procedent d'olives arbequines

degustus[®]

Vall de l'Oliver[®]

 COOPERATIVA AGROINDUSTRIAL CATALANA, SCCL
Núm. Pl. 09-84 / CODI EG09-07047

PL. JOAN PERICHÓ, 4 / TEL. 973 13 30 32 / 25177 LA GRANADELLA - LES GARRIGUES (LLEIDA - ESPAÑA)
www.agroindustrialcatalana.com

973 13 33 04 - 609 66 29 67

Ajume
Arbonés

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES
INSTAL·LACIONS DE SISTEMES DE REG
FONTANERIA

C/ de l'Eixample,5 - 25177 - La Granadella

Pla de la Vila, 33 - Tels. 13 34 26 - 13 36 53

 COMITAT DE REGANTS GARRIGUES SUD
LA GRANADELLA (Lleida) C.I.F. 6-25353632

LA GRANADELLA FAX I TELF. 973 133426
BOVERA TELF. 973 133653

 AXA winterthur

FRANCISCO SARLE, S.L.

Major, 77 - 25163 El Soleràs (Lleida)
Tel./Fax 973 13 36 22 - Mòbil 659 79 52 47
E-mail: francisco.sarle@agentes.winterthur.es

Confía en la vida

carlos gibert
solucions gràfiques

tel 626 755 103
e-mail crlsgbrt@gmail.com
la pobla, 19 · 3a 25177 la granadella

CLOUD
excom

Perruqueria i Estètica
Gemma

Pla de la Vila, 6
La Granadella
perruqueriaestetica@gemma@Facebook.com
Tel: 686 61 05 19

Tallers
Pardell
mecànica i electricitat

Josep Ramon Pardell i Anglés

Ctra. El Soleràs, s/n
25177 LA GRANADELLA (Lleida) Tel. 973 133 071

"la Caixa"

CONSTRUCCIONS
J. M.ª NAVÀS MIRALLES

TELS. 973 133 495 - 618 105 367
LA GRANADELLA

SENDRÓS SL
FRUITS SECS

PARTIDA COLL JUNCA S/N
TEL. 973 133 740 · FAX 973 133 741
25177 · LA GRANADELLA · LLEIDA

www: sendros.com
E-Mail: info@sendros.com

Taller de Reparació de Vehicles i Pneumàtics

FELIP TUDEL i CHOY
Reparació de Tubs Hidràulics
d'Alta Pressió
c/ La Pobla, 58
25177 LA GRANADELLA (Lleida)

Tel. i Fax: (973) 13 35 78 · Telf. Part. (973) 13 31 19

Forn
Marcel
pa i pastes

Marcel
Farran
Tolosa

Pl. Vicens Blanch, 8
25177
La Granadella
(Lleida)

Tel.: 973 133 508

Moli de la Vall Major

Carretera de Lleida, s/n
25177 LA GRANADELLA
Les Garrigues (Lleida)

Tel. 973 13 37 28
Fax 973 13 37 28

**STOP
BAR**

PLA DE LA VILA, 32
TEL. 973 13 30 59
25177 LA GRANADELLA (LLEIDA)

Fruits secs

Ctra. Soleràs, s/n.
25177 La Granadella (Lleida)
Tel.: 34 973 13 37 30
Fax: 34 973 13 36 88
e-mail: alicsa@alicsa.es
web: www.alicsa.es

ALICSA

ALMON
Serveis Generals

Alberto: 630.56.18.13 Montse: 606.30.00.94
Viver d'Empreses Garrigues Altes, despatx número 1
(C/ Vall d'en Roher, 9 - La Granadella)

**CARNIS SERIA
SERÓ**

Pla. 5 Telèfon 973 133 311
LA GRANADELLA (Lleida)

xavier • mercè
MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

C/ Marina, 35
25177 LA GRANADELLA (Lleida)
Tel. 973 13 31 10 • Fax 973 13 33 33 • Mòbil 649 966 599
e-mail: xaviermerce@hotmail.com

Queviures ca la Silvia

**Pollastres
a l'ast**

Plaça Vicens Blanch, 5 • 25177 La Granadella
Tel. 973 133 587

SF S.C.P.
Sas Fusters

C/ La Pobla, 69
25177 • La Granadella • Lleida

Tels. 973 133 083
650 934 861
630 149 035

Ara la Pàtria ja és nostra

Per a demostrar el gran patriotisme de l'Emperador romà Julius César, l'història posà en boca d'ell aquestes paraules. «*Estic agrait als Déus d'haber-me fet fill d'Ià'ia i d'haber-me fet neixer a Roma.*»

Considerant que allavors el poder romà s'estenia per tot el món civilitzat i que ell era l'amo absolut, demostrà aquesta expansió més que patriotisme, orgull molt natural

Regularment, per tot arreu es sent el sentiment de pàtria, tant en els que ocupen els llocs més enlairats, com en els més humils; però en les regions definides, de caràcter i llengua propis, aquest sentiment s'observa més vibrant. Quant, no fa molts anys, Alemanya i Prússia, formaven nació, un alemany no volia ésser pas confós amb un prussià el mateix que ens passà als regionals espanyols.

Es per tot el mateix: un francès del mitglla es creu diferent de un del nord, i un alemany de la Suïssa no vol ésser alemany autèntic.

Catalunya, des de que va ésser lligada a les demés regions espanyoles amb el pretext de fer una nació forta, s'ha sentit sempre com esclava del compromís de Casp, en la qual reunió, es va respectar la bona intenció que podem suposar en el aleshores personatge indiscutible Sant Vicens Ferrer, fill de València, i es que Catalunya ha viscut i ha pensat diferentment al rest d'Espanya. El nostre caràcter no es alagador ni tampoc amic de doblegar l'espina davant de nobles ni de reis i continuament protestavem quant ens semblava que es proposaven posar nos un ramal per a fer nos seguir com els inconscients.

Deu ésser per això que el gran Castelar en la seva Història d'Espanya diu que'is «*Catalanes son levantiscos*» això es, descontentadissos. Aquest gran polític, va demostrar que era més idealista que pràctic i no va veure que aquesta malaltia s'hauria curat molt fàcilment amb la medicina re-

ceptada per Pi i Margall en la seva gran obra *Las Nacionalidades*.

Mentida sembla que les idees d'aquesta obra, tan ben concebudes, tan humanes, tan ben desenvolupades que no donen camí per duptar-ne, siguin tan poc tingudes en compte. Ha calgut que iniciessin l'implantació d'aquelles ensenyances *els levantiscos*.

Això ha donat motiu per alçar bandera contra Catalunya, a polítics més o menys ben intencionat hasta el punt de proposar el boicot als productes catalans.

Malament hauriem anat tots per aquest camí.

Jo que he viatjat bastant, tinc molt bon concepte del poble espanyol en conjunt. En totes les províncies he conegut molt bones persones, subjectes molt formals i treballadors.

El vici que diem tenim els espanyols tots, de criticar al govern, no'l tinguem com a vici; es al contrari: un noble afany de superació. Es que no solament ens hem considerat mal governats els catalans, sino tots els demés espanyols i per això aquests, ens diuen que ells, no hi tenen cap culpa de lo que ens queixem.

I no la tenen, veureu:

Quan feia molts pocs anys que s'havien descobert les Amèriques i al poderiu d'Espanya *nunca se ponía el sol* va venir a governar el rei Carles I que era a la vega, la emperador d'Alemanya, el que pel motiu d'haber estat educat allí no sabia res de aquí.

Regentava aleshores el govern d'Espanya esperant que aquest vingués a fer se càrrec del govern de la nació, un polític de molt talent; el cardenal Cisneros, que, fent-se càrrec del recel que despertaria a les demés nacions, Espanya, pel sol motiu d'esser tan poderosa, es diu que li va aconsellar que si volia *conservar* la integritat dels dominis, havia de instal·lar la Cort a Lisboa, (ja que

Josep Cabré (a) Campetx

Representant de la Casa ROCALLA

Planxes - Dipòsits - Canals
Canons - Emmetrats - Col-
ses - Fregadores - Safaretxos

Sifonts - Cenefes - Ciments
etc., etc. - Preus: ELS
MATEIXOS DE LLEIDA

C. Dr. Galceran, 1 — GRANADELLA

• *CEL AVANS D'UNA "TAMBORINADA" D'ESTIU* •